

Motion till riksdagen

1988/89:Fi211

av Inger Schörling m. fl. (mp)

EG-anpassningen, valutaregleringen och den svenska kronan

För motivering, se också motion mpl 50 angående Sverige och Europasamarbetet.

En central målsättning för EG är att skapa gemensam valuta och gemensam centralbank – helt naturligt för en förbundsstat. Att ha en egen valuta och en egen centralbank är grundvalar för möjligheten att i någon mån kunna föra en självständig ekonomisk politik. För unioner är det därför ett viktigt mål att avskaffa delstaternas valuta och riksbank, för små stater som vill hävda sitt självbestämmande är det lika viktigt att slå vakt om dessa institutioner, vilket bl.a. lett till att krav i denna riktning framförs av den estniska frihetsrörelsen.

Det har länge spekulerats i om Sverige skulle ansluta sig till EG:s valutasamarbete. Nu ger regeringen besked i budgetpropositionen:

”Internationaliseringsprocessen pågår nu med stor kraft, inte minst på det finansiella området. Inom EG innebär strävandena att förverkliga den inre marknaden i början av 1990-talet bl.a. att valutaregleringarna i medlemsländerna i stort sett slopas. Det vore olyckligt om Sverige ställde sig vid sidan av denna utveckling.”

Det är således uppenbart att regeringens förslag att avskaffa valutaregleringen är ett led i EG-anpassningen. Några för svenskt samhällsliv positiva effekter framhålls inte.

Tvärtom har t.o.m. EG-positiva röster erkänt att det finns problem, t.ex. Ulf Jakobsson SNS-boken ”Sverige och Europa”: ”Frågan är kort och gott om det över huvud taget är möjligt för Sverige att kombinera en fast växelkurs med full sysselsättning.” (En anslutning till EMS vore i stort sett liktydig med fast växelkurs.)

En bankman gör följande bedömning:

”Beskattning av förmögenhet och räntor måste också tendera mot harmonisering.” Utvecklingen bör leda till ”likartad bankstruktur inom hela EG-området” och ”samordning av den ekonomiska politiken inom EG, inbegripet liberaliseringar inom viktiga områden som t.ex. penning- och kapitalmarknaderna”. (Olof Sjöström i ”Sverige och Europa”)

Ytterligare en bild av konsekvenserna av en helt fri valutamarknad ges i tidningen *Le Monde Diplomatique* i EG-supermaktens kärnland Frankrike (september 1988) som under rubriken ”Dans la jungle du grande marche” (I stormarknadens jungel) gör följande analys:

Resultatet av den helt fria kapitalmarknad som är ett resultat av en obefintlig valutareglering, blir ”kapitalets kapploppning till de fiskala paradi-

sen". Det blir som om finanspolitiken i varje stat underkastas "en daglig omröstning av innehavarna av stora förmögenheter". Och, skriver tidningen, logiken i denna situation kommer att "främja en skatteflykt av en storleksordning som i praktiken betyder att helt avskaffa skatterna för den stora majoriteten kapitalinkomster, särskilt vad gäller de stora portföljerna". Vem skall då betala de skatter som kapitalet kommer att undfly? Givetvis löntagarna.

Denna problematik diskuteras över huvud taget inte av regeringen. Begriper regeringen inte att "avreglering", som det så vackert heter, i detta avseende sker helt på storföretagens villkor? Eller har den kapitulerat inför vissa storföretags oblyga utflyttningshot? Är nästa steg anslutning till EMS?

Vi konstaterar: Ett land utan egen valuta och egen centralbank kan inte föra en självständig finanspolitik. Och utan finanspolitik kan stora delar av övrig ekonomisk politik inte heller föras. Finansministerns roll reduceras till kommunalkamrerens. För dem som tror på superstaten och vill att Sverige skall vara som ett län i Stor-Europa är detta en logisk utveckling. Den finansiella makten bör för dem inte ligga i Stockholm utan i Bryssel.

Men regeringen säger ju att EG-anpassningen inte syftar till EG-medlemskap. Det betyder att finansministern reduceras inte till kommunalkamrer utan till trälen på triumfvagnen—han får hänga med, men kan inte på något sätt styra.

Om det är riksdagens mening att Sverige skall behålla en riksbank, den svenska kronan och gällande finanspolitiska befogenheter hos regering och riksdag måste detta tillkännages i klartext; dessutom måste valutaregleringen behållas och eventuellt i vissa avseenden skärpas. Det måste utsägas att vad som än i övrigt händer med EG-anpassningen skall Sverige inte anslutas till EMS, inte avveckla riksbanken, inte avveckla den svenska kronan.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Sverige inte skall ansluta sig till EMS,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att valutaregleringen inte skall försvagas,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Sverige skall behålla Sveriges riksbank,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den svenska kronan skall förbli svensk myntenhet och inte ersättas med något annat.

Stockholm den 24 januari 1989

Inger Schörling (mp)

Per Gahrton (mp)

Clas Roxbergh (mp)